

НАТ
ФИЗ

Национална академия за
театрално и филмово изкуство
„Кръстьо Сарафов“

1942 / СОФИЯ, БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Лора Мутишева - НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, член на научно жури

по конкурса за ДОЦЕНТ в професионално направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“ и научна специалност „Режисура за драматичен театър“, обнародван в Държавен вестник брой 37 от 2 май 2025 г.

Кандидат: гл.ас д-р Тея Сугарева-Савова

Становището е изготвено в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България /ЗРАСРБ/, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България /ППЗРАСРБ/, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Запознаването с представените документи и материали потвърждава пълно съответствие с изискванията, регламентирани в Закона за развитието на академичния състав и свързаните с него правилници. Справките, изготвени по Приложение 2 и според минималните изисквания на НАЦИД, показват, че кандидатът надвишава необходимия праг от 430 точки за практики, достигайки 470 – показател, който отразява както количествен, така и качествен обем на професионалната ѝ дейност. Това е ясен индикатор, че формалната рамка на конкурса е изпълнена.

Представената кандидатура на гл. ас. д-р Тея Сугарева-Савова е логичен и основателен резултат от дългогодишна, последователна и многопосочна дейност в сферата на театралното изкуство. Тя съчетава в себе си режисьор, педагог, драматургичен съавтор, научен изследовател и културен медиатор. Режисьорската ѝ практика, изследователската продукция и ангажираността ѝ с обучението на млади артисти и режисьори я позиционират като водеща фигура от новото поколение театрални преподаватели. Нейното присъствие в съвременния театрален и академичен живот на България е трайно, отчетливо и доказуемо чрез множество

продукти – спектакли, научни публикации, педагогически проекти и международни участия.

Нейната режисьорска практика включва над тридесет реализирани постановки – в държавни и общински театри, в независими формации, както и в радиоформат за Българското национално радио. Това разнообразие на сценичните пространства говори за способността ѝ да адаптира художествената си визия към различни условия, публики и творчески екипи. Сред най-значимите произведения, представени в хабилитационния комплекс, се открояват „Момчето от последния чин“ – емоционално наситено изследване на темата за тийнейджърската самота и отчуждение; „Покана за вечеря“ – колаборация с Оля Стоянова, в която с оригинални сценични кодове се разгръщат теми като морален упадък, семейна разруха и лицемерие; и авторският проект „От какво се страхува Вирджиния Улф?“, изграден по документи и писма, с ясно разпознаваем дивайзинг подход. В тези постановки личи не само режисьорската ѝ зрялост, но и уменията да интегрира драматургични и документални елементи в единна художествена тъкан.

В по-широката ѝ творческа практика влизат и спектакли като „Пробен срок“, „На скорост“, „Гастарбайтер“, „Вапцаров: Песни за човека“, „Ще ти разкажа приказка“ и други, в които експерименталният и лабораторен подход към създаването на сценичния текст е водещ. Тази насоченост към колективно изграждане на драматургията, преосмисляне на класическата схема „текст – постановка“ и активно въвличане на актьорите в творческия процес е принос, който има потенциал да обновява театралния език в България. Признанията, които е получила – „Икар“ за дебют, „Аскеер“ за драматургия, награда на Министерството на културата и други – потвърждават обществената и професионалната оценка на работата ѝ.

Научноизследователската ѝ дейност е съсредоточена върху анализ на значими периоди и явления в българския театър. Докторската ѝ дисертация, защитена през 2017 г., разглежда режисьорската практика в България през 80-те и 90-те години на ХХ век в контекста на драматургията на абсурда и естетиката на модернизма. Публикуваната през 2021 г. монография развива тези изследвания, като предлага ценен принос към разбирането на прехода от модернистични към постмодернистични стратегии в театъра ни. Други нейни публикации анализират педагогическите подходи на проф. Снежина Танковска, режисьорските търсения на Стоян Камбарев и съвместната работа между режисьори и драматурзи при навлизането на абсурдната естетика. Участието ѝ в национални и международни конференции показва постоянна ангажираност с актуалните теми на театралната теория и практика.

Педагогическата работа на д-р Сугарева-Савова, започнала през 2012 г., е също толкова впечатляваща. Преподавателската ѝ кариера започва още през 2012 г. в НАТФИЗ. От 2018 г. е главен асистент. Тя работи в различни специалности –

„Режисура за драматичен театър“, „Актьорство за драматичен театър“, „Театър на движението - Танцов театър“ – и съчетава педагогическата работа с практически и научни методи. Нейният подход включва психофизически тренинг, лабораторна работа, колаборативни процеси и критическо наблюдение. Преподава и ръководи курсове по: режисура за драматичен театър, актьорство за драматичен театър, сценична реч, интерактивен театър, основи на режисурата

Участва в разработване и актуализация на учебни планове, комисии, съвети и акредитационни групи. Въвежда за първи път модул по физически театър в магистърската програма „Режисура в сценичните изкуства“.

Международният ѝ опит, натрупан чрез специализации в САЩ, уъркшопи с утвърдени театрални педагози като Kristin Linklater, Barbara Lanciers и Nullo Facchini, участия в конференции и водене на майсторски класове у нас и в чужбина (Унгария, Сърбия), е неразделна част от нейния професионален профил. Този обмен на опит ѝ позволява да въвежда в българската сцена актуални методи и идеи, съчетавайки локални традиции с глобални тенденции.

Обобщавайки, приносите на д-р Сугарева-Савова могат да се търсят в няколко направления – обновяване на театралния език чрез колаборативни и документални подходи, задълбочен критически анализ на ключови исторически етапи, създаване на гъвкави педагогически методики, насочени към интердисциплинарност и креативна свобода. Това е профил на автор и преподавател, който не просто отговаря на критериите за длъжността „доцент“, а допринася за развитието на цялата театрална и академична общност.

Въз основа на представеното портфолио, професионалните резултати и ясните приноси, давам своето категорично положително становище гл. ас. д-р Тея Сугарева-Савова Божилова да бъде избрана на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 8.4 „Театрално и филмово изкуство“ в област на висшето образование 8. Изкуства в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов. Убедена съм, че нейното присъствие в институцията ще продължи да бъде източник на професионално вдъхновение и двигател за творческо и образователно развитие.

Дата:
11.08.2025

доц.д-р Лора Мутишева